პროლეტარეგო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

9 იანვარი კვირა 1972 ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 7 (15220)

ვადამდე შევასრულოთ მიმდინარე წლის გეგმა

საქართველოს სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივებმა წარმატებით დაიწყეს ხუთწლედის მეორე წელი. ცვლები და გრიგადები, ცალკეული დამკვრელები ყოველდღიურ დავალებებს დიდი გადაჭარბებით ასრულებენ, აქედანვე მტკიცე საფუძველს უყრიან 1972 წლის გეგმისა და ნაკისრი ვალდებულებების ვადამდე შესრულებას.

სოციალისტური ვალდებულებების აღება გრძელდება.

ცია მისცა ხე-ტყისა და ხის დამამუშავებელი მრეწველობის სამინისტროებსა და შესაბამის საწარმოებს ფართოდ გაავრცელონ აღნიშნული საწარმოს მუშაობის გამოცდილება.

თბილისელი მეავეჯეები გულდასმით გაეცნენ აღნიშნული ქარხნის მუშაობის გამოცდილებას. აღსანიშნავია, რომ საავეჯო კომბინატ „განთიადის“ კოლექტივმა ვადაზე შეასრულა ხუთწლედის პირველი წლის გეგმა და მოლიანად დაამთავრა სარეკონსტრუქციო სამუშაოები ასაწყობ-მოსაპირკეთებელ, საშრობ-გამომჭრელ, ფანერისა და შპონის საამქროებში. საექსპლოატაციოდ გადაეცა საფარე დეტალების საამქრო, რომლის საწარმოო ფართობი 7.500 კვადრატული მეტრია. ეს საამქრო მეავეჯეებს საშუალებას მისცემს მთლიანად დაამუშაონ საფარე დეტალები 11 მილიონი მანეთის ავეჯის გამოშვებისათვის, გააუმჯობესონ პროდუქციის ხარისხი და გამოათავისუფლონ 120 კვალიფიციური მუშა სხვა სამუშაოზე გამოსაყენებლად.

ახალ ხუთწლედში გათვალისწინებულია აგრეთვე დაიდგას ავტომატური და ნახევრადავტომატური დაზგები, რაც საშუალებას მისცემს კომბინატს ხელით შრომა 15-20 პროცენტით შეამციროს. გარდა ამისა, გამოყენებული იქნება პროგრესული მასალები — სწრაფმყარებადი ფისები, პოლიეთილენული ლაქები. ყოველივე ეს მნიშვნელოვნად შეამცირებს მოსაპირკეთებელ სამუშაოთა ტექნოლოგიურ რეჟიმს, მნიშვნელოვნად აამაღლებს შრომის ნაყოფიერებას.

კომბინატის კოლექტივმა, გაითვალისწინა რა ყოველივე ეს, ერთსულოვნად გადაწყვიტა არსებული საწარმოო ფართობზე ახალ ხუთწლედში ავეჯის გამოშვება ერთიორად და მეტად გაადიდოს.

ხუთწლედში პროდუქციის გამოშვებისა და რეალიზაციის დავალება 5 დეკემბრისათვის შესასრულოს, ხოლო მიმდინარე წლისა — 27 დეკემბრისათვის; ხუთწლედში გეგმის გადამეტებით გამოშვებას და მოახდინოს 400 ათასი მანეთის პროდუქციის რეალიზაცია, ხოლო მიმდინარე წელს — 90 ათასი მანეთისა;

მიმდინარე წლის გასულ წელთან შედარებით პროდუქციის მოცულობა გაადიდოს 1.750 ათასი მანეთით, ხოლო ხუთწლედის ბოლოსათვის 7.398 ათასი მანეთით;

1972 წელს შრომის ნაყოფიერება გეგმასთან შედარებით გაადიდოს 1 პროცენტით, ხოლო ხუთწლედის ბოლოსათვის 3 პროცენტით;

პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებით, მასალების მომჭირნეობით ხარჯვით მიმდინარე წელს მიიღოს 50 ათასი მანეთი ზეგეგმითი ეკონომია, ხოლო ხუთწლედის ბოლოსათვის — 300 ათასი მანეთი.

ვალდებულებებმა განხილული და მიღებულია კომბინატის სამეურნეო აქტივის კრებაზე.

თბილისის ცენტრალური უნივერმაღის ვალდებულებანი

ეაცხრე ხუთწლიანი გეგმით დასახული ამოცანების წარმატებით შესრულებისათვის გაჩაღებულ სოციალისტურ შეჯიბრებაში, მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის მუშაკებთან ერთად ფართოდ ჩაებნენ სავაჭრო საწარმოთა კოლექტივები. ისინი კისრულობენ ახალ ვალდებულებებს.

სწორედ ამ საკითხს მიეძღვნა თბილისის ცენტრალური უნივერმაღის მუშა-მოსამსახურეთა კრება. მოხსენებით გამოვიდა თბილისის ცენტრალური უნივერმაღის დირექტორი ა. ხარბედია, რომელმაც ილაპარაკა გასული წლის შედეგებზე, კოლექტივის საადგილმამაო ამოცანებზე.

თბილუნივერმაღის კოლექტივმა, რომელიც რეპუბლიკის საავეჯრო ორგანიზაციებსა და საწარმოებს შორის ერთ-ერთი პირველი დადგიდა ხაგგიმეისა და სტიმულირების ახალ მეთოდზე, აწონ-დაწონა თავისი შესაძლებლობანი და შემდეგი ვალდებულებები აიკისრა:

საცალო საქონელბრუნვის გეგმა შეასრულოს ვადაზე ადრე — 1972 წლის 28 დეკემბრისათვის და გეგმის გადამეტებით მოსახლეობას მიაწოდოს ნახევარი მილიონი მანეთის საქონელი; შიდასამეურნეო რეზერვების მობილიზაციისა და მომჭირნეობის რეჟიმის ვაძლიერების გზით საბელმწიფოს მისცეს 60 ათასი მანეთი ზეგეგმითი მოგება; თვითშესყიდვის წესით შემოზიდოს სულ ცოტა 4 მილიონი მანეთის საქონელი, მეტი ყურადღება დაუთმოს ვაჭრობისა და მომსახურების პროგრესული ფორმებისა და მეთოდების დანერგვას, სათაო მაღაზიის ვაჭრობის თვითმომსახურებაზე მთლიანად გადაყვანა უზრუნველყოს 1972 წლის ბოლომდე და ა. შ.

თბილისის ცენტრალური უნივერმაღის მუშა-მოსამსახურეთა კრების მონაწილეებმა მიიღეს მიმართვა რესპუბლიკის ყველა საავეჯრო ორგანიზაციისა და საწარმოსადმი, ვაჭრობის ყველა მუშაკისადმი — ჩაებან სოციალისტურ შეჯიბრებაში და იკისრონ ახალი ვალდებულებანი.

საქმიანი თათბირი

ადიდა საბჭოთა ხალხის შემოქმედებითი საქმიანობის გაქანება. კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ჩვენში შეიქმნა მძლავრი ეკონომიკა, რომლის საფუძველს შეადგენენ მრავალდარგოვანი ინდუსტრია, მოწინავე მეცნიერება, მსხვილი სოციალისტური სოფლის მეურნეობა, მუშების, სპეციალისტების, სამეურნეო ხელმძღვანელების კვალიფიციური კადრები. ჩვენი ქვეყანა კიდევ უფრო მაღალ მწვერვალზე ავა მეცხრე ხუთწლიანი გეგმის შესრულების შედეგად.

„სახალხო მეურნეობის უზარმაზარი მასშტაბი, გაზრდილი ეკონომიური შესაძლებლობანი და საზოგადოებრივი მოთხოვნები, — აღნიშნა ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საანგარიშო მოხსენებაში პარტიის XXIV ყრილობისადმი, — გვიკარნახებენ, რომ საჭიროა სერიოზულად ავამაღლოთ მთელი ჩვენი სამეურნეო მუშაობის დონე, არსებითად გავაუმჯობესოთ ეკონომიკის ეფექტიანობა, გადავაქციოთ მთელი ჩვენი უზარმაზარი მეურნეობა კიდევ უკეთ მომუშავე, კარგად შეწყობილ ორგანიზმად“.

სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის რთულ ამოცანათა წარმატებით გადაწყვეტა, ახალი ადამიანის აღზრდა ბევრად არის დამოკიდებული პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების, მათი ხელმძღვანელების უნარიან საქმიანობაზე, იმაზე, თუ რამდენად შეეხებამენი მისი სტილი და მეთოდები სკკპ XXIV ყრილობის მოთხოვნებს. ხოლო კომუნისტი ხელმძღვანელის მუშაობის სტილი. ლენინური სტილია. მან შეიისისხლხორცა ბევრი შესანიშნავი თვისება, რომლებიც პარტიამ შეიმუშავა რევოლუციური ბრძოლისა და ახალი საზოგადოების მშენებლობის დროს. მეცნიერული მიდგომა, კოლექტიურობა და საქმიანობა, სისტემატურობა და ორგანიზებულობა, იმის უნარი, რომ დაეყრდნო მასებს, ყველაფერს კი არ მოჰკიდო ხელი. არამედ ყოველთვის გამოჰყო მთავარი და მას მიაპყრო ძირითადი ყურადღება, დაწყებული საქმე ბოლომდე მიიყვანო — აი ამ სტილის ძირითადი ნიშნები.

მართვის ყოველი ორგანოს მუშაობის პრაქტიკაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს საქმიან თათბირებს. ეს კარგი წესია, რომ კოლექტიური გონება და გამოცდილება მოვაზმაროთ ყველაზე სწორ გადაწყვეტილებათა შემუშავებას. იქ, სადაც გულდასმით ამზადებენ, სწორად აწყობენ თათბირებს, სარგებლობაც მეტია. მაგრამ ყოველთვის ასე როდია საქმე.

1969 წლის ოქტომბერში მიღებულ დადგენილებაში „მართვის აპარატის სრულყოფისა და გაიაფების ღონისძიებათა შესახებ“ სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ ბაზგასმით აღნიშნეს, რომ ბევრ უწყებასა და ორგანიზაციაში შორიდან აწყობენ სხვადასხვა თათბირებს, რომლებიც აუცილებლობით არ არის გამოწვეული. ეს კი იწვევს სამუშაო დროის დაკარგვას, სახელმწიფო სახსრების ზედმეტად ხარჯვას. დადგენილებამ დაავალა სამინისტროთა, უწყებათა, საწარმოთა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს უზრუნველყონ ხელმძღვანელი და ინჟინერ-ტექნიკური კადრების სამუშაო დროის რაციონალური გამოყენება, განსაზღვრონ თათბირებისა და სხდომების მოწვევის რეგლამენტი, მიიჩნიონ ეს მართვის აპარატის მუშაკთა მუშაობის სტილის სრულყოფისა და შრომის კულტურის ამაღლების დიდმნიშვნელოვან ფაქტორად.

ორი წლისა და ცოტა მეტი ხნის მანძილზე პარტიულმა ორგანიზაციებმა ბევრი რამ გააკეთეს დადგენილებაში აღნიშნულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად. მაგრამ, როგორც აღინიშნა ზოგიერთი პარტიული კომიტეტის პლენუმებზე ბელორუსიაში, ტაჯიკეთში, ხვირდლოვსკის ოლქში, ცალკეული სამეურნეო, საბჭოთა, ზოგჯერ კი პარტიული ხელმძღვანელებიც ცოცხალი ორგანიზატორული მუშაობის ნაცვლად ჯერ კიდევ ბევრ დროს ხარჯავენ თათბირებზე.

სსრ კავშირის სახალხო კონტროლის კომიტეტის მუშაკებმა დადგინეს, მაგალითად, რომ დნეპროპეტროვსკის ჩარხსაშენებლო ქარხნის დირექტორი, მთავარი ინჟინერი, საწარმოო-სადისპეტჩერო განყოფილების უფროსი და საამქროთა უფროსები ყოველთვიურად აწყობენ 56 თათბირს ოპერატიულ საკითხებზე, განყოფილებათა და საამქროთა ხელმძღვანელებში ამას ანდომებენ სამუშაო დროის ერთ მესამედს. გარდა ამისა, ყოველ თვეში უწყობა საშუალოდ 15-მდე თათბირი სპეციალურ საკითხებზე. ამ თათბირებზე დათქვამენ ხოლმე, თუ რა დავალება უნდა შეასრულონ კონკრეტულმა პირებმა გარკვეულ ვადებში, მაგრამ, როგორც წესი, შემდეგ ამას არ ამოწმებენ. ამის შედეგად თათბირების ქმედითობა დაბალია.

ზშირი თათბირები ზოგჯერ თავიხებური „კვამლის“ საბურველია ნახეთ, რა ინტენსიურად ვმუშაობთო. ისეთი ხელმძღვანელებიც კი არიან, რომლებსაც მიაჩნიათ, რომ თითქოს საერთოდ არც ერთი საკითხის გადაწყვეტა არ შეიძლებოდეს ხხოლმის მოწყობლად. ნაცვლად იმისა, რომ ღრმად შეისწავლონ საქმის მდგომარეობა ადგილზე, მოიფიქრონ საკითხი, გაერკვნენ მის არსში, იკისრონ პასუხისმგებლობა გადაწყვეტილებათვის, ისინი ჩქარობენ აუცილებელ მოიწვიონ თათბირი. ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ ასეთ პრაქტიკას საერთო არა აქვს რა პარტიის მოთხოვნასთან—გავაძლიეროთ კადრების პერსონალური პასუხისმგებლობა მუშაობის მინდობილი უბნისათვის

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს არა ერთხელ აღუნიშნავს, რომ საჭიროა ყურადღებით მივუდგეთ თათბირების მოამზადებასა და მოწყობას, მიზანშეწონილია განსახილველად გავიტანოთ მხოლოდ ყველაზე მნიშვნელოვანი, პრინციპული საკითხები, თათბირებზე გამოვიძახოთ მხოლოდ ისინი, რომელთა მონაწილეობაც ნამდვილად აუცილებელია. როცა ხელმძღვანელი თათბირისათვის ემზადება, იგი მოწოდებულია ყოველმხრივ მოიფიქროს ამოცანები, რომლებიც თათბირმა უნდა გადაწყვიტოს. მეტად საჭიროა ვიზრუნოთ იმისათვის, რომ განხილვამ ჩაიაროს ორგანიზებულად, აზრთა თავისუფალი და საქმიანი ურთიერთგაზიარების ვითარებაში. წინასწარ უნდა გამოვაცხადოთ დღის წესრიგი, თათბირის მონაწილეებს გადავცეთ მასალები, რომლებიც ყველაზე საგულდაგულო შესწავლას მოითხოვენ. ზოგიერთ მუშაკს თათბირები მიაჩნია ზემოდან კრიტიკის მოხერხებულ ადგილად, რათა მორიგი მითითებები მისცეს თათბირის მონაწილეებს. განა გასაკვირველია, თუ ასეთი „კოლექტიური განხილვის“ შემდეგ ადამიანები კარგავენ რწმენას, რომ მათ მიერ წამოყენებულ წინადადებებს მიიღებენ, მხარს დაუჭერენ?

მაგრამ კარგად მოწყობილი თათბირი მხოლოდ ნახევარი საქმეა. წესად უნდა გავხადოთ, რომ თვითეულმა თათბირის შედეგების გამო ვიღებდეთ კონკრეტულ, დასაბუთებულ გადაწყვეტილებებს, ხოლო მათი შესრულებისადმი მკაცრ კონტროლს ვაწესებდეთ. შესრულების კარგად მოგვარებული ორგანიზაცია ხელს უწყობს ჯანსაღი შემოქმედებითი ვითარების შექმნას კოლექტივში.

საჭიროა პარტიულმა ორგანიზაციებმა მუდმივი ყურადღება მიაქციონ ამოცანებს, რომლებიც დაკავშირებულია სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის მართვის მეთოდების სრულყოფასთან. როგორც ცნობილია, სკკპ XXIV ყრილობამ სამინისტროთა და უწყებათა პარტორგანიზაციებს მიანიჭა უფლება კონტროლი გაუწიონ აპარატის მუშაობას, თუ როგორ ასრულებს იგი პარტიისა და მთავრობის დირექტივებს. ეს მნიშვნელოვნად აფართოებს პარტიულ ორგანიზაციათა შესაძლებლობებს, აძლიერებს მათს პასუხისმგებლობას. კერძოდ, მეტად საჭიროა ყურადღებით შევეხოთ თათბირების მომზადებისა და მოწყობის პრაქტიკა, ვასწავლოთ კადრებს სამუშაო დროის რაციონალური გამოყენება.

პარტიული კომიტეტები, რომლებიც სათავეში უდგანან მშრომელთა ბრძოლას ახალი ხუთწლედის გეგმების წარმატებით შესრულებისათვის, მოწოდებული არიან ყოველი ღონე იხმაროს, რათა ჩვენი კადრები დაეუფლონ მუშაობის ლენინურ სტილს, თანმიმდევრულად და მტკიცედ განახორციელონ პარტიის პოლიტიკა.

PRAVDA

8 იანვრის მოწინავე.

ეს ერა იკისრეს

ეხმაურებიან მოსკოველთა თაოსნობას

თბილისის № 2 სატრიკოტაჟო ფაბრიკა

როცა შარშან სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაება, ფაბრიკის კოლექტივმა ვალდებულება იკისრა წლიური დავალება 29 დეკემბრისათვის შეესრულებინა, მაგრამ მჭსოველებმა და მკერავებმა ვალდებულება ბევრად უფრო ადრე, 15 დეკემბრისათვის შეასრულეს და ნაცვლად 5 მილიონ 564 ათასი მანეთისა 6 მილიონ მანეთისაზე მეტი პროდუქცია გამოუშვეს; 0,9 პროცენტით გააუმჯობესეს ნაწარმის ხარისხი, 2,3 პროცენტით აამაღლეს შრომის ნაყოფიერება.

მჭსოველები და მკერავები მუდამ ახლის ძიებაში არიან, საწარმოს ეფექტიანობის ამაღლება, რეზერვების გამოვლინება და ამოქმედება დღესაც მათი ზრუნვის საგანია. ამიტომაც იყო, რომ ახალი წლის დადგომისთანავე გაითვალისწინეს თავიანთი შესაძლებლობანი და მოსკოვის სამრეწველო საწარმოთა მაგილითისამებრ 1972 წლის დავალების ვადამდე შესრულებისათვის იკისრეს გაზრდილი სოციალისტური ვალდებულებანი.

ვალდებულებათა ოქმში ჩაწერილია: პროდუქციის რეალიზაციის წლიური გეგმა შესრულონ 25 დეკემბრისათვის, გეგმის გადამეტებით მოახდინონ 100 ათასი მანეთის პროდუქციის რეალიზაცია; 1,2 პროცენტით გაადიდონ შრომის ნაყოფიერება, 1,2 პროცენტით გააუმჯობესონ ნაწარმის ხარისხი, აითვისონ და გამოუშვან 30 სახეობის სხვადასხვა ახალი პროდუქცია;

შრომის ნაყოფიერების გადიდებით, ნედლეულისა და დამხმარე მასალების ეკონომიით, პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებით მიიღონ 60 ათასი მანეთი ეკონომია; საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციითა და მექანიზაციით 3-4 პროცენტით შეამცირონ ხელით შრომა, შუმათა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის დაიწყონ 90-ბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობა.

თბილისის ტყავის საწარმოთა გაერთიანება

ორი დღით ადრე შეასრულა გასული წლის გეგმა გაერთიანების კოლექტივმა. გეგმის გადამეტებით გამოუშვა 150 ათასი კვადრატული დეციმეტრი საძირე და 100 ათასი კვადრატული დეციმეტრი საზედაპირე ტყავი; შრომის ნაყოფიერება გაზრდილია 2,2 პროცენტით, ათვისებულია ნარჩსხოვანი ტყავის ახალი პროდუქცია, რომელმაც მაღალი შეფასება დაიმსახურა. ამ წარმატებებზე ილაპარაკეს გაერთიანების კოლექტივის წევრებმა თავიანთ საერთო კრებაზე, რომელიც 1972 წლისა და ხუთწლედის დავალებათა ვადამდე შესრულებისათვის ახალი სოციალისტური შეჯიბრების გაშლას, რეზერვების გამოვლინებას, კონკრეტულ ღონისძიებათა შემუშავებას მიეძღვნა.

გაერთიანების მშრომელებმა კრებაზე გაითვალისწინეს არსებული საწარმოო რეზერვები და იკისრეს გაზრდილი ვალდებულებანი. ვალდებულებათა ოქმში ჩაწერილია: **1972 წლის გეგმა შეასრულონ ორი დღით ადრე, დავალების გადამეტებით გამოუშვან 50 ათასი მანეთის პროდუქცია, გეგმის ზეგითა მომზმარებელს მიაწოდონ 200 ათასი კვადრატული დეციმეტრი უხეში ტყავი და 100 ათასი კვადრატული დეციმეტრი ქრომის ტყავი, შრომის ნაყოფიერება გაზარდონ 0,8 პროცენტით, მიიღონ 10 ათასი მანეთი ზეგეგმითი მოგება, პროდუქციის რეალიზაციის დავალებას გადაუჭარბონ 50 ათასი მანეთით, იხილონ პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის და მიაღწიონ იმას, რომ წელს გეგმასთან შედარებით 0,2 პროცენტით გაზარდონ პირველი ხარისხის უხეში და ქრომის ტყავის ვამოშვება, დაზოგონ 5 ტონა ტყავნედლეული, 5 ტონა სხვადასხვა მასალები, 200 ათასი კილოვატ-საათი ელექტროენერგია, ათვისონ ლაქის ტყავების გამოშვება.**

თბილისის მაუდ-კამვოლის კომბინატ „საბჭოთა საქართველოს“ ახალგაზრდა მუშები ერთიერთი პირველნი ჩაებნენ შეჯიბრებაში ხუთი დღის დავალების ოთხ დღეში შესრულებისათვის. საწარმოში ამ შეჯიბრებამ ფართო ხასიათი მიიღო და კარგი შედეგებიც მოიტანა. არა მარტო ცალკეულმა მუშებმა, არამედ ბრიგადებმა და ცვლებმა დაიწყეს დავალებების ორმაგი და სამმაგი გადაჭარბებით შესრულება.

ამ შეჯიბრებაში თავი ეხასელა მჭსოველმა დალი ტაბატაძემ, რომელიც ოთხი დაზგის მაგივრად ექვს საქსოვ მანქანაზე მუშაობას შეუდგა. კომუნისტმა მჭსოველმა დროს გაუსწრო, ყოველდღიურ დავალებებს 140 პროცენტით ასრულებს. ს უ რ ა თ ზ ე: მჭსოველი დალი ტაბატაძე.

ფოტო ბ. ბოგოზიანი.

მათ თავი ისახელეს

თბილისის მაუდ-კამვოლის კომბინატ „საბჭოთა საქართველოს“ ახალგაზრდა მუშები ერთიერთი პირველნი ჩაებნენ შეჯიბრებაში ხუთი დღის დავალების ოთხ დღეში შესრულებისათვის. საწარმოში ამ შეჯიბრებამ ფართო ხასიათი მიიღო და კარგი შედეგებიც მოიტანა. არა მარტო ცალკეულმა მუშებმა, არამედ ბრიგადებმა და ცვლებმა დაიწყეს დავალებების ორმაგი და სამმაგი გადაჭარბებით შესრულება.

ამ შეჯიბრებაში თავი ეხასელა მჭსოველმა დალი ტაბატაძემ, რომელიც ოთხი დაზგის მაგივრად ექვს საქსოვ მანქანაზე მუშაობას შეუდგა. კომუნისტმა მჭსოველმა დროს გაუსწრო, ყოველდღიურ დავალებებს 140 პროცენტით ასრულებს. ს უ რ ა თ ზ ე: მჭსოველი დალი ტაბატაძე.

ფოტო ბ. ბოგოზიანის.

საქართველოს სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივებმა წარმატებით დაიწყეს ხუთწლედის მეორე წელი.

ცვლები და გრიგადები, ცალკეული დამკვრელები ყოველდღიურ დავალებებს დიდი გადაჭარბებით ასრულებენ, აქედანვე მტკიცე საფუძველს უყრიან 1972 წლის გეგმისა და ნაკისრი ვალდებულებების ვადამდე შესრულებას.

სოციალისტური ვალდებულებების აღება გრძელდება.

ბ. ნიქსონის ვიზიტი ჩინეთში

ინდოეთ-პაკისტანის ომი

ინდოეთ-პაკისტანის ომი

ინდოეთ-პაკისტანის ომი

სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებანი — მოქმედებაში!

ზონალურ თათბირებზე

ონი. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეხუთე სესიის შედეგები და იდეოლოგიური დარგის მუშაკთა ამოცანები — ეს საკითხი იდგა ზონალური თათბირზე, რომელიც პარტიის ონის რაიკომში მოეწყო. მოხსენებით გამოვიდა პარტიის ონის რაიკომის პირველი მდივანი ა. გოგლიძე. თათბირს ესწრებოდნენ რაიონის საწარმო-დაწესებულებების, საკოლმეურნეო, სასკოლო და ტერიტორიული პარტიული ორგანიზაციების მდივნები, პროპაგანდისტები, აგიტატორები, პოლიტინფორმატორები, აგიტკოლექტივების ხელმძღვანელები. კულტსაგანმანათლებლო დაწესებულებათა მუშაკები, სკოლების დირექტორები და ლექტორ-მომხსენებლები.

ამავე საკითხზე ზონალური თათბირები გაიმართა პიპილეთში, უწერაში, ხორში. სადაც მოხსენებებით გამოვიდნენ პარტიის რაიკომის მეორე მდივანი გ. ჩაგელიშვილი, მშრომელთა დეპუტატების რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ბ. მინდელი, რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ჯაფარიძე.

ნ. დუშუაშვილი.

დაჯილდოება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით სოფლისა ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის და დაბადების სამოცდაათ წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სამადლობელი გზების სამინისტროს საფინანსო სამმართველოს უფროსი ამხ. **ირაკლი ნიკოლოზისძე კიკნაძე.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს სიგელით დაჯილდოდა ვაჭრობისა და საომამხმარებლო კოოპერაციის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე ამხ. **შალვა მიხეილის-ძე ტატვინიძე** ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის პარტიულ, საბჭოთა და პროფკავშირულ ორგანოებში და დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით საფინანსო ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი საქმინობისათვის და დაბადების 70 წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა **ალექსანდრეს-ძე ჯველესიანი.**

საქართველოს ენერგეტიკისა და ელექტრიფიკაციის დარგში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისთვის, დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ბრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა საქართველოს სსრ ენერგეტიკისა და ელექტრიფიკაციის ინსტიტუტის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი **ბორის ალექსის-ძე კიკალეიძე.**

საქართველოს განყოფილების დირექტორი ამხ. ილია მიხეილის-ძე კეშელაშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მეცნიერულ-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის, დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა **ალექსანდრეს-ძე ბოლოქაძე.**

ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მეცნიერულ-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის, დაბადების 70 წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბოტანიკის ინსტიტუტის პროფესორი **შალვა გიორგის-ძე ნახუცრიშვილი.**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972 წლის 7 იანვრის ბრძანებულებით ხანგრძლივი მეცნიერულ-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის და დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მეტალურგიის ინსტიტუტის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი პროფესორი **მიხეილ ალექსის-ძე კეკელიძე.**

ბოდიშებით, საქმის სიყვარულით

რას მიაღწიეს, რას ფიქრობენ მარნეულელები

საქართველოს სსრ სახოფლო მშენებლობის სამინისტროს № 36 მოძრავი მექანიზებული კოლონის კოლექტივი საგარეჯოს რაიონის გორგაწმინდას მსხვილი მეღორეობის საბჭოთა მეურნეობა-ფაბრიკის მშენებლობაზეა დაკავებული. ახალი ფაბრიკა თბილისისა და რუსთავის მშრომელებს ყოველწლიურად მიაწვდის 2200 ტონა ღორის ხორცს. **სურათზე:** მარცხნივ — მეღორეობის ფაბრიკის მშენებლობის ამწის მოწინავე მემანქანე ბ. კუჩუაშვილი.

საბარეჯოს მეფრინველეობის ფაბრიკის მშრომელებმა სახელმწიფოსათვის კვერცხის მიყიდვის მეცხრე ხუთწლეულის პირველი წლის გეგმას თითქმის ერთნახევარჯერ გადაეჯარბეს. სავაჭრო ქსელში, რიგ მეურნეობებში კვლავწარმოებისათვის 11.200 ათასი ცალი კვერცხი გაიგზავნა. **სურათზე:** მარჯვნივ — საგარეჯოს მეფრინველეობის ფაბრიკის საწყობის გამგე რ. აგულაშვილი და დამბარისხებელი დ. ბუზარიაშვილი ამოწმებენ კვერცხებს.

ფოტო ი. დავითაშვილისა, (საქდესის ფოტოკორესპ.).

ბოლოდროინდელი ინფორმაციიდან

... ...

ბოლო წლებში ... რაიონის მშრომელთა დეპუტატების ... ალმასკომმა ჩაატარა რაისაბჭოს ასალგაზრდა დეპუტატების შეკრება მათი მუშაობის გამოცდილების ურთიერთგაზიარების მიზნით.

ამ შეკრებაზე მოსმენილ იქნა რაისაბჭოს აღმასკომის მდივნის ს. ორიგაძის მოხსენება თემაზე: „დეპუტატი ხალხის მსახურია, დეპუტატის უფლება-მოვალეობანი“.

მოხსენების მოსმენის შემდეგ ახალგაზრდა დეპუტატებმა ი. გაბელიამ, ლ. ბიბინოშვილმა, რ. ჯულაყიძემ, მ. თელიამ, შ. ხაჭომიამ, ლ. გაგუამ და სხვებმა ერთმანეთს გაუზიარეს გამოცდილება სადეპუტატო მოვალეობის შესრულების მდგომარეობასა და მორიგ ამოცანებზე.

პ. ჩაგანავა.

ქალთა საგზეკრ

თელავი. (საკ. კორ.). კარგ ღონისძიებებს ახორციელებს ქალთა რაიონული საბჭო (თავმჯდომარე თელავის პირველი საშუალო სკოლის დირექტორი დ. ბოჟორიძე). მრავალ სხვა ღონისძიებასთან ერთად დიდი ინტერესი გამოიწვია ქალთა რაიონული საბჭოს ინიციატივით ამას წინათ ჩატარებულმა თეორიულმა კონფერენციამ.

ქალთა რაიონულმა საბჭომ ამ დღეებში მოაწყო ორდღიანი ექსკურსია თბილისში. ექსკურსანტებმა დიდი ინტერესით დაათვალიერეს სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენა, ხელოვნების მუზეუმი, ავლაბრის არაოფიციალური სტადიონი, თბილისის ღორსაშეანინომბანი. თელაველი ქალები დაესწრნენ სპექტაკლებს ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის, ავრეთვე მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრებში.

„კომუნისტის“ ფოსტიდან

პემბები სტრიქონებში

● ბათუმი. საბჭოთა კავშირის სახალხო მეურნეობის მეღვინეთა ბამოშვნის მთავარმა კომიტეტმა ბათუმის კოფეინის ქარხანა საპატიო სიგელით დაჯილდოვა.

ბ. ჩხაიძე.

● ტყიბული. ქალაქის ცენტრში, რუსთაველის ქუჩაზე აშენდა და ახალი წლის წინადღეს ხალხმოლოცავად ფადეიცა კიდევ ერთი ხუთსართულიანი საცხოვრებელი სახლი. ორმოცმა ოჯახმა ახალმოახალლეობა პირველ იანვარს იზეიმა.

ეს კეთილმოწყობილი საცხოვრებელი სახლი ტყიბულმშენის ხამმართველის კოლექტივმა აიგო.

ლ. არხენიძე.

● ონი. ავტოსატრანსპორტო საწარმოში მოეწყო თემატური საღამო იუბილიერ თემაზე. საღამო საბჭოთა სამართლებრივი ცოდნის პროპაგანდის საკითხებს მიეძღვნა.

ავტოტრანსპორტელებმა მოისმინეს ონი მოხსენება — „სახელმწიფო ქონების დატაცებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“ — მოხსენება წაიკითხა რაიონის პროკურორმა ა. წულუკიძემ. თემაზე — „სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების შრომის კანონმდებლობის საფუძვლები“ ისაუბრა სახალხო მოსამართლემ ნ. საბანაძემ.

ვ. რეხვიაშვილი.

● ამბროლაური. ბუგეულელ მშრომელებს ადრე კინოფილმების სანახავად მეზობელ სოფლებში უხდებოდათ სიარული. ამას წინათ კი აქ საექსპლოატაციოდ გადაეცა კინოთეატრის ახალი შენობა, რომელსაც აქვს ორი კინოდანადგარი, კარგი კინოეკრანი და ფართო დარბაზი. ახალ კლუბში მხატვრულ და დოკუმენტურ ფილმებს უჩვენებენ.

ა. მურუსიძე.

... ...

... ...

... ...

ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲦᲔ

სრული დიპლომატიური ურთიერთობა

დელი. 8 იანვარი. (საკდესი). ინდოეთისა და ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობებმა გადწყვიტეს საელჩოთა დონემდე აიყვანონ დიპლომატიური წარმომადგენლობანი ორი ქვეყნის დედაქალაქებში — დელსა და ჰანოიში. ეს ოფიციალურად ნათქვამია ინდოეთის მთავრობის განცხადებაში, რომელიც დღეს დელში გამოქვეყნდა.

განცხადებაში ხაზგასმულია, რომ ეს ღონისძიება ხორციელდება „ორი ქვეყნის მეგობრული ურთიერთობის შემდგომი განვითარების მიზნით".

ინდოეთისა და ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობათა გადაწყვეტილება ძალაში შედის დაუყოვნებლივ, 1972 წლის 7 იანვრიდან. განცხადებაში აღნიშნულია, აგრეთვე, რომ ინდოეთი მხარს უჭერდა და უჭერს ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ხალხის სამართლიან ბრძოლას.

როგორც ინდოეთის პრესის სააგენტო იუწყება, ინდოეთის ახალანდილი კონსულური კონსული ჰანოიში იქნება ინდოეთის რესპუბლიკის საქმეთა ბუმფუნგული ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ახალი ელჩის დანიშვნამდე.

ელჩთა გაცვლა, ნათქვამია მთავრობის განცხადებაში, მოკლე ხანში მოხდება.

ჰანოი. 8 იანვარი. (საკდესი). ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტოები იუწყებიან, რომ ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ნგუენ ზუი ჩინმა თავის ინდოელ კოლეგას სვარანგ სინგჰს გაუგზავნა მისასალმებელი წერილი, რომელშიც ნათქვამია:

„ჩვენი ორი ქვეყნის მიერ საელჩოთა დაწესება ვიეტნამელი და ინდოელი ხალხების დიდი ხნის სოლიდარობისა და მეგობრობის სასახარულო განვითარებაა და შეუსაბამება ჩვენი ორი ხალხის მისწრაფებებს. ვუსურვებ, ინდოელ ხალხს, ახალი წარმატებანი მოუპოვებინოს აყვავებული ინდოეთის მშენებლობაში.

დღე დღითი დღე მტკიცდებოდეს და ვითარდებოდეს ვიეტნამისა და ინდოეთის მეგობრობა და ურთიერთობა, რაც ხელს შეუწყობს აფრიკა-აზიის სოლიდარობასა და აზიასა და მთელ მსოფლიოში მშვიდობის შენარჩუნებას".

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲤᲐᲠᲣᲚᲘ ᲛᲮᲐᲠᲔᲔᲑᲘ

8 იანვარი. (საკდესი). „ვაშინგტონ პოსტი" განაბრძობს თვითრი სახლის დოკუმენტების გამოქვეყნებას და დღეს მოკაყავს ინდოეთში ამერიკის ელჩის კიტინგის დეკემბერი, რომელიც ჯერ კიდევ გასული წლის გაზაფხულზე იუწყებოდა ადგილსავლთ პაკისტანში იაკია ხანის რეჟიმის რეპრესიების შესახებ.

ამავე დროს ამერიკის ელჩი აღნიშნავდა, რომ ინდოეთში სურთ პოლიტიკურად გადაჭრან აღმოსავლეთ პაკისტანის პრობლემები. მაგრამ, როგორც გაზეთი წერს, ამერიკის მთავრობამ ყურად არ იღო ფაქტები და არჩია „პრობლემად არ ქცეულ" პაკისტანის სამხედრო ხელისუფალთა რეპრესიული პოლიტიკა. ამით აისნება, გაზეთის აზრით, თუ რატომ არ გეგონდა ამერიკა პაკისტანს მრავალი თვის განმავლობაში ათასობით ბენგალელის ხოცვისა და იმ მილიონობით მცხოვრებთა გაძევებისათვის, რომლებმაც თავეშესაფარი ინდოეთში იპოვეს, რატომ არ სურდა ძალიერი ზეგავლენა მოეხდინა იაკია ხანზე.

საიდუმლო დოკუმენტები აგრეთვე გვიჩვენებენ, რომ პაკისტანის სამხედრო რეჟიმმა განმთავისუფლებელი მოძრაობის ჩახშობა შეძლო არა მარტო ვაშინგტონის მხარდაჭერის მეოხებით, არამედ ამ საკითხში ვაშინგტონსა და პეკინს შორის „ურთიერთგაგების" შედეგადაც. „ვაშინგტონ პოსტი" ამასთან დაკავშირებით აღნიშნავს, რომ შეერთებული შტატების მიერ იაკია ხანის რეჟიმის მხარდაჭერა, რომელსაც მხარს უჭერდა აგრეთვე ჩინეთი, „ფაქტიურად აიხსნებოდა" პრეზიდენტის მომავალი ვიზიტით პეკინში.

მეორე ამერიკული გაზეთი „ბალტიმორ სანი" წერს, რომ „გამოქვეყნებული საიდუმლო დოკუმენტების ხერხა კიდევ ერთხელ დასტურებს დამაჯერებლად სამხრეთ აზიაში ამერიკის შეერთებული შტატების პოლიტიკის საოცარ სიბეცესა და შეზღუდულობას".

ამერიკის პრესა ყურადღებას აქცევს იმას, რომ ოფიციალური ვაშინგტონი სადავრდ არ ხდის პრესაში გამოქვეყნებული დოკუმენტების უტყუარობას. უფრო მეტიც, მისი აზრით, „ინფორმაციის გაჟონვის" წყაროების გამოძიება, რაც დაიწყეს გამოძიების ფედერალურმა ბიურომ და პენტაგონის უშიშროების საბჭოს აპარატმა, მხოლოდ ადასტურებს, რომ ამ მასალებმა გაამეღავნეს ვაშინგტონის აგრესიული კურსის ფორმირების ფარული მხარეები.

ამასთან დაკავშირებით ამერიკის პრესის სხვადასხვა ორგანო ამ ბოლო დღეებში გადაჭრით მიიჩნევს, რომ ვიეტნამეს გამოძიების ასალი სკანდალური ფაქტები.

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ „ᲣᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲝᲐ"

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ. 8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტმა უმაყოფილება გამოთქვა ინდოეთის მთავრობის იმ გადაწყვეტილების გამო, რომ სრული დიპლომატიური ურთიერთობა დაემყარებინა ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკასთან. სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელი ჩ. ბრეი ამტკიცებდა, ინდოეთმა ეს ნაბიჯი „განსაკუთრებით შეუფერებელ დროს გადადგა".

ბრეის არ დაუწუსტებია, თუ რას გულისხმობდა „შეუფერებელი დროით" — ამერიკის ავიაციის მიერ ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის დაბომბვის განახლებას თუ მკვეთრ ინდოეთის საწინააღმდეგო პოზიციას.

სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა კელაე უარი თქვა განემარტა ამერიკის პრესაში დაბეჭდილი ეგრეთ წოდებული „მოქმედების სპეციალური ჯგუფის" სხდომების დოკუმენტები, რომლებიც ადასტურებენ, როგორც ცნობილია, რომ ინდოეთ-პაკისტანის კონფლიქტის დროს ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა იმედს იჰაბა ხანის რეაქციულ სამხედრო რეჟიმზე ამყარებდა და ყველა მიმართულებით აწარმოებდა ინდოეთსა და ბანგლა დეშში ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ინტერესებისადმი მტრულ პოლიტიკას.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ ᲙᲐᲪᲘᲜᲑᲘ

ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ ᲐᲠ ᲬᲧᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). „ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ ᲞᲐᲠᲘᲖᲘᲡ" ᲛᲘᲠᲘᲗᲘ ᲡᲢᲐᲢᲘᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲘᲗᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲓᲔᲑ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘᲡ ᲙᲘᲢᲘᲜᲒᲘᲡ ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲯᲔᲠ ᲙᲘᲓᲘᲗ ᲒᲐᲮᲣᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲑᲐᲖᲐᲮᲣᲚᲔᲗᲘ ᲓᲘᲓᲘᲡᲮᲔᲚᲘᲗ ᲐᲦᲬᲔᲠᲓᲐ ᲐᲦᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲐᲙᲘᲡᲢᲐᲜᲘᲡ ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲠᲔᲞᲠᲔᲡᲘᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲘᲜᲓᲝᲔᲗᲘᲡ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲓᲐᲣᲡᲯᲐᲚᲔᲑᲘᲗᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘᲡ ᲠᲘᲩᲐᲠᲓᲡ ᲓᲐ ᲐᲠᲘᲩᲐᲕᲓᲐ ᲞᲐᲙᲘᲡᲢᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲐᲛᲘᲗ ᲐᲮᲡᲜᲘᲡᲮᲐᲜᲐ, ᲒᲐᲖᲗᲘᲡ ᲐᲖᲠᲘᲗ, ᲗᲣ ᲠᲐᲢᲝᲛ ᲐᲠ ᲒᲝᲜᲓᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐ ᲞᲐᲙᲘᲡᲢᲐᲜᲘᲡ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲘ ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ 10 ᲐᲗᲐᲡᲝᲑᲘᲗ ᲐᲗᲐᲡᲝᲑᲘᲗ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲮᲝᲩᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲗᲘ ᲤᲐᲥᲢᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲛᲝᲑᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲮᲔᲚᲘ ᲒᲐᲜᲘᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲐᲛᲐᲖᲔ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ ᲒᲐᲮᲓᲐ ᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲐ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲞᲠᲔᲡᲐ ᲙᲚᲘᲜᲢᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

ᲐᲒᲠᲔᲡᲘᲐ ᲩᲐᲘᲤᲣᲨᲐ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ. 8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ამერიკის ავიაციის მიერ ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის დაბომბვის განახლების ნამდვილი მიზეზია ის, რომ ოფიციალური ვაშინგტონი შეშფოთებულია ინდოჩინეთში პატრიოტული ძალების წარმატებების გამო, ხაზს უსვამს ამერიკის ყოფილი მუდმივი წარმომადგენელი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ჩარლზ იოსტი.

ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის წრეები, წერს იგი გაზეთ „კრისჩენ საიენს მონიტორში", გამოქვეყნებულ სტატიაში, შიშობენ, რომ ამ წარმატებებმა შეიძლება შეარყიოს საიგონის რეჟიმის მმართველთა მორალური სულისკვეთება და ამრიგად ჩაფუშონ ამერიკის ადმინისტრაციის ყველა გეგმა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში.

ჩ. იოსტი, რომელიც აგრეთვე სამ წელს ამერიკის ელჩი იყო ლაოსში, აღიარებს, რომ ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ბარბაროსული დაბომბვები, ისე როგორც წინათ, სასურველ შედეგებს ვერ მოუტანენ ამერიკის მთავრობას და ხრულებითაც ვერ შეუწყობენ ხელს ამერიკის ბოზიციების გაძლიერებას ვიეტნამის პრობლემის პოლიტიკური მოწესრიგების შესახებ მოლაპარაკებაზე.

ᲞᲠᲔᲡᲐ ᲙᲚᲘᲜᲢᲝᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ ᲙᲐᲪᲘᲜᲑᲘ

ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ ᲐᲠ ᲬᲧᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲒᲖᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲝᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲛᲝᲜᲐᲠᲥᲘᲣᲚᲘ ᲖᲝᲜᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲨᲘ. ᲛᲐᲗ 6 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲣᲮᲔᲓᲐᲕᲐᲓ ᲓᲐᲬᲧᲝᲑᲘᲗᲘ ᲝᲠᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲡ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲦᲛᲓᲔᲑ. ᲔᲡ ᲝᲠᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲠᲔᲖᲘᲛᲘᲡ ᲛᲘᲠᲘᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲘᲜᲓᲝᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲠᲔᲠᲘᲢᲝᲠᲘᲐᲖᲔ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲑ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲐ.

ᲛᲝᲚᲝᲞᲐᲠᲐᲙᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲐᲕᲘᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲓᲐᲑᲝᲛᲑᲘᲚᲘ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲦᲛᲓᲔᲑ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲑᲝᲛᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲛᲘᲡᲬᲘᲠᲓᲐ ᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲛᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ. 8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲨᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲠᲔᲖᲘᲛᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐᲬᲧᲝᲑᲘᲗᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐᲬᲧᲝᲑᲘᲗᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲗᲠᲘ ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘᲡ ᲙᲘᲢᲘᲜᲒᲘᲡ ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲯᲔᲠ ᲙᲘᲓᲘᲗ ᲒᲐᲮᲣᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲑᲐᲖᲐᲮᲣᲚᲔᲗᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘᲡᲮᲔᲚᲘᲗ ᲐᲦᲬᲔᲠᲓᲐ ᲐᲦᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲐᲙᲘᲡᲢᲐᲜᲘᲡ ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲠᲔᲞᲠᲔᲡᲘᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲔᲚᲩᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲓᲐᲣᲡᲯᲐᲚᲔᲑᲘᲗᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲐᲓᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲘᲡ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲘᲖᲘᲡ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲛᲝᲑᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲮᲔᲚᲘ ᲒᲐᲜᲘᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ Ე. ᲛᲐᲡᲙᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). დემოკრატიული პარტიისაგან ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტობის ერთ-ერთმა პრეტენდენტმა სენატორმა ე. მასკიმ ნიუ-ჰემპშირის შტატის ქალაქ მანჩესტერში გამოსვლისას მხარი დაუჭირა წინადადებას ვიეტნამიდან ამერიკის უკლებლივ ყველა ჯარის სრული და უპირობო გამოყვანის შესახებ.

მან გადაჭრით დაგმო მთავრობის პოლიტიკა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში და აღნიშნა, რომ შეიარაღებული ინტერვენცია ვიეტნამში ამერიკელ ხალხს უკვე დაუჯდა 55 ათასი ადამიანის სიცოცხლედ და 130 მილიარდ დოლარად.

„შეერთებული შტატების მთავრობამ ბოლო ენდა მოუღოს რომ არა დაბომბვის გაფართოების გზით, არამედ უკლებლივ ყველას — ქვეითის, მატროსისა და მფრინავის — გამოყვანის გზით", — თქვა მასკიმ.

„რაც უფრო მალე გაიგებს ამას მთავრობა, მით ოკეთესი იქნება ამერიკის შეერთებული შტატების ხალხისა და ვიეტნამის ხალხისათვის", — დასძინა მასკიმ, ამასთან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ვიეტნამელი ხალხი თვითონვე გადაწყვეტს თავის პრობლემების გარედან ნაურევლადო.

ᲡᲐᲜ-ᲙᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲘ ᲛᲝᲚᲐᲙᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲐ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲡᲐᲜ-ᲙᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲔᲨᲘ (ᲙᲐᲚᲘᲤᲝᲠᲜᲘᲘᲡ ᲨᲢᲐᲢᲘ) ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲗᲘᲡ ᲛᲝᲚᲐᲙᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘᲡ Რ. ᲜᲘᲥᲡᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲞᲐᲠᲢᲘᲡ ᲛᲝᲚᲐᲙᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲘ.

მოლაპარაკება მიმდინარეობდა ორივე ქვეყანას შორის გაძლიერებულ უთანხმოებათა ვითარებაში და მას ახასიათებდა ამერიკის შემდგომი ზეგავლენა იაპონიაზე, რათა შეაჩუბუქოს იაპონიის ბაზარზე ამერიკული საქონლის შეღწევის პირობები.

მოლაპარაკების დროს დადასტურდა, რომ ოკინავა კვლავ დაექვემდებარება იაპონიის ადმინისტრაციულ კონტროლს, ამასთან ამ კუნძულებზე დარჩება ამერიკის სამხედრო ბაზები, და იაპონია გადიდებს სამხედრო ვალდებულებებს ამერიკის შეერთებული შტატებისა და მისი აზიელი სატელიტების წინაშე.

მოლაპარაკების დამთავრების შემდეგ გამოქვეყნდა ერთობლივი კომუნიკე, რომელიც შედგენილია ზოგადი ფრაზებით.

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ Ე. ᲛᲐᲡᲙᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). დემოკრატიული პარტიისაგან ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტობის ერთ-ერთმა პრეტენდენტმა სენატორმა ე. მასკიმ ნიუ-ჰემპშირის შტატის ქალაქ მანჩესტერში გამოსვლისას მხარი დაუჭირა წინადადებას ვიეტნამიდან ამერიკის უკლებლივ ყველა ჯარის სრული და უპირობო გამოყვანის შესახებ.

მან გადაჭრით დაგმო მთავრობის პოლიტიკა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში და აღნიშნა, რომ შეიარაღებული ინტერვენცია ვიეტნამში ამერიკელ ხალხს უკვე

ᲛᲝᲚᲝᲢᲝᲕᲘᲡ ᲙᲝᲥᲢᲔᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲛᲐᲚᲢᲘᲡ ᲗᲐᲕᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲪᲘᲪᲔ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲯᲐᲠᲔᲑᲘᲡ 15 ᲘᲐᲜᲕᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲒᲝᲕᲜᲔᲗ ᲨᲔᲚᲔᲚᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡ ᲨᲣᲐ ᲖᲦᲕᲘᲡ ᲐᲛ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲘᲡ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲢᲔᲠᲘᲢᲝᲠᲘᲐ, ᲓᲦᲔᲓᲐ ᲒᲐᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲜᲐᲢᲝᲡ ᲒᲠᲣᲞᲘᲡ.

დეკემბრის დამლევიდან კუნძულზე ინგლისის სამხედრო ბაზების მომავლის საკითხი განხილეს ნატოს საბჭოში მუდმივ წარმომადგენელთა ოთხ სხდომაზე. სხდომები მიმდინარეობდა დახურულ დარბაზში, მაგრამ პრესის ცნობებით, ამ სხდომებზე იხილავდნენ მალტაში ინგლისის სამხედრო-საჰაერო ძალებისა და სამხედრო-საზღვაო ძალების ბაზების შენარჩუნების შესაძლებლობა.

როგორც პრესა აღნიშნავს, ნატოს წევრებში წამოაყენეს მალტიდან ინგლისში ინგლისის ჯარების გადაყვანის გეგმა. მაგრამ რეიტერის სააგენტოს ცნობის თანახმად, ამ გეგმას უარყოფითად მოეკიდა იტალია ნატოს საბჭოს გუშინდელ სხდომაზე.

ამასთანავე ინგლისი განაგრძობს მალტის ეკონომიურ შანტაჟს და ცდილობს მის მთავრობას შეაცვლევინოს პოზიცია.

ᲓᲣᲑᲚᲘᲜᲘ

ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲬᲧᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲒᲖᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲝᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲓᲐ ᲓᲐᲜᲒᲠᲔᲕᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲑ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲑᲝᲛᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲛᲘᲡᲬᲘᲠᲓᲐ ᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ

ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡ ᲙᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲬᲧᲓᲔᲑᲐ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡᲒᲐᲜ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲘᲗᲘᲡ ᲛᲝᲚᲐᲙᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘᲡ ᲠᲘᲩᲐᲠᲓ ᲜᲘᲥᲡᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ ᲯᲝᲜ ᲛᲐᲡᲙᲘᲡ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲣᲗᲘᲗᲔᲡᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲤᲐᲠᲘ ᲐᲦᲠᲘᲪᲮᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ

ᲜᲐᲢᲝᲔᲚᲔᲑᲘ ᲗᲐᲗᲒᲘᲠᲝᲑᲔᲜ

8 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ. (ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘ). ᲜᲐᲢᲝᲡ ᲬᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲣᲗᲘᲗ

ხელოვნების დღესასწაული

მოსკოვში დამთავრდა ფესტივალი „რუსული ზამთარი“

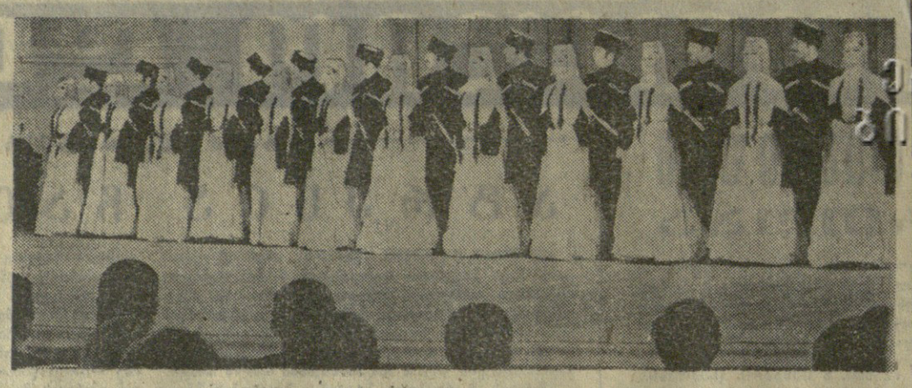

სურათებზე: ზემოთ — მაყურებელთა თხოვნით სცენაზე გამოდიან ნინო რამიშვილი და ილიკო სუხიშვილი; ქვემოთ — სოფიკო იაშვილი და თენგიზ სუხიშვილი ასრულებენ სოლოს ცეკვა „სიმდი“; მარჯვნივ — ცეკვა „სიმდი“.

მერვე წელია, რაც მოსკოვში ტრადიციულად ყოველ ზამთარს ეწყობა ხელოვნების დიდი ფესტივალი — „რუსული ზამთარი“. ამჯერად ხელოვნების ეს შესანიშნავი ზეიმი განსხვავდებოდა წინამორბედებისაგან. წლევანდელი ფესტივალის ძირითადი თემა იყო საბჭოთა ბალეტი და ხალხური ქორეოგრაფია, მისი შემოქმედებითი მიღწევები.

ფესტივალს მრავალი სტუმარი მყავდა საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკებიდან, ქალაქებიდან, საზღვარგარეთიდან.

ხელოვნების ზეიმში მონაწილეობდნენ ჩვენი ქვეყნის თხუთმეტივე რესპუბლიკის სამალეტო ხელოვნების წარმომადგენლები. მათ შორის აღიარებული ქორეოგრაფიული კოლექტივები „ბერიოზკა“, უკრაინის ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური დამსახურებული ანსამბლი, მოლდავეთის ხალხური ცეკვის დამსახურებული კოლექტივი „ეო�o“, ლატვიის ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი „დაინე“ და სხვები. ქართული ხალხური ქორეოგრაფია ფესტივალზე წარმოადინა საქართველოს ხალხური ცეკვის სახელმწიფო აკადემიურმა დამსახურებულმა ანსამბლმა საბჭოთა კავშირის ხალხური არტისტების ნინო რამიშვილისა და ილიკო სუხიშვილის ხელმძღვანელობით.

ქართველმა მსახიობებმა თავიანთი გამოსვლები ხელოვნების ფესტივალზე ახალი წლის დამდეგს, პირველ იანვარს დაიწყეს კრემლის ყრილობათა სასახლის დარბაზში. ორ იანვარს წარმოდგენებმა ჩაიკოვსკის სახელობის საკონცერტო დარბაზში გადაინაცვლა. შემდეგ კი ისინი ეწვივნენ საბჭოთა კავშირის კულტურის სამინისტროს ცენტრალურ საკონცერტო დარბაზს, რომელიც სასტუმრო „როსიას“ ტერიტორიაზე მდებარეობს. ქართველ მოცეკვავეთა უველა გამოსვლას ესპანეძლების დიდი მოწონება ხვდა. ანსამბლის 25 წლისთავის იუბილესათვის მომზადებულ პროგრამას კიდევ ერთი განახლებული ქორეოგრაფიული ნომერი შეემატა. ეს არის „საკოლმეურნეო სიუიტა“, რომელსაც მთელი ანსამბლი წარმატებით ასრულებს. მოცეკვავე ვაუთა ჯგუფი, ან ცალკეული შემსრულებლები, როგორც წესი, ვირტუოზული ილეთებით გამორჩეულ ცეკვებს ხშირად იმეორებენ. ეს თითქოს, კონცერტის აუცილებელი პირობაა, ამჯერად არც ქალთა ჯგუფი დარჩა ვალში. მათ მოხდენილი მანერით, დახვეწილი მოძრაობებით მაყურებელზე წარუშლელი შთაბეჭდილება დატოვეს.

ანსამბლში ცოტანი როდი არიან ხახელმოხვეჭილი მოცეკვავეები. მათ შორის მარგალიტებივით ბრწყინავენ საქართველოს სსრ სახალხო არტისტები იამზე დოლაბერიძე და ფრიდონ სულაბერიძე. მათი სცენაზე გამოჩენისას იქმნება შთაბეჭდილება, თითქოს დარბაზი სუნთქვას იკრავსო, რათა თავისი იქ ყოფნით ხელი არ შეუშალოს ჯადოსნურ ზღაპრულ ცეკვას. მთავრდება ცეკვა. წამიერი პაუზა... და დარბაზს კვლავ ტაშის გრიალი აყრუებს...

ქორეოგრაფიული ხელოვნების ფესტივალ „რუსული ზამთრის“ დასკვნითი კონცერტი ხუთ იანვარს კრემლის ყრილობათა სასახლის დარბაზში გაიმართა. მასში რჩეულმა კოლექტივებმა მიიღეს მონაწილეობა, კონცერტის ტრანსლაცია მოაწყო ცენტრალურმა ტელევიზიამ. ქართველ მოცეკვავეებს აქაც დამსახურებული წარმატება ხვდათ. მართალია, ფესტივალი დამთავრდა, მაგრამ საქართველოს ხალხური ცეკვის სახელმწიფო აკადემიურ დამსახურებულ ანსამბლს თავისი გამოსვლები მოსკოვის საკონცერტო დარბაზებში არ დაუმთავრებია. დედაქალაქის საკონცერტო დაწესებულებების მიწვევით მან კიდევ რამდენიმე კონცერტი გამართა საბჭოთა კავშირის კულტურის სამინისტროს ცენტრალურ საკონცერტო დარბაზში და კრემლის ყრილობათა სასახლის დარბაზში.

10 იანვარს ქართველი მსახიობები თბილისში დაბრუნდებიან.

პ. მაკარიძე,
„კომუნისტის“ სპეც. კორ.
ქ. მოსკოვი.

სხვა მაზეთებიდან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ინკუბატორი ნიანგებისათვის

აფრიკის ზოგიერთი ტომი ახლაც დარწმუნებულია რომ ნიანგი — ეს არის მავნე სული, რომლის დასაწყნარებლად აუცილებელია მსხვერპლის შეწირვა.

მიუხედავად ამისა, აღმოჩნდა ადამიანი, რომელმაც იკისრა „მავნე სულების“ დაცვა. ეს არის 30 წლის რენჯერ პელეი სამხრეთ აფრიკის ნატალის პროვინციიდან. აი, რა თქვა მან:

„ბრაკონიერები ათასობით ნიანგს კლავენ მათი ძვირფასი ტყავის გამო. ამიტომ მე შევქმენი ნიანგების ფერმა. ჩვენ ვაგროვებთ ნიანგის კვერცხებს. შემდეგ კი ვინახავთ ინკუბატორში, როდესაც კვერცხებიდან გამოჩეკილი ნიანგები სამი წლისა გახდებიან, თავისუფლად ვუშვებთ.

დამნაშავენი არიან ჰოლიგიელები

ამერიკის შეერთებული შტატების ერთ-ერთ ქალაქში საგადასახადო სამმართველოს შესასვლელთან გაჩერდა პოლიციის მანქანა, რომელზეც დადგმული იყო სარადარო მოწყობილობა. რამდენიმე წუთის შემდეგ მანქანა წავიდა. ამ თითქოს უმნიშვნელო შემთხვევის შემდეგ საგადასახადო სამმართველოს მუშაკებმა თავში ხელი იტაცეს. სამმე იმაში იყო, რომ მონაცემები გადამხდელებზე, რომლებიც ჩაწერილი იყო ელექტრომაგნიტურ ლენტებზე, წაშლილი აღმოჩნდა. როგორც შემდეგ გამოირკვა, ეს გამოიწვია რადარისაგან გამოსხივებულმა ტალღებმა: მაგნიტური ლენტების საცავი ცუდად იყო დამიწებული.

(„ტრუდი“).

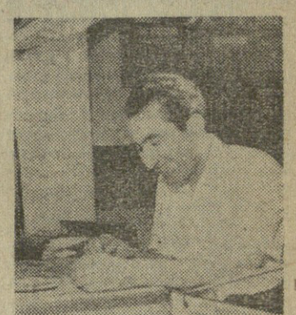

ტ. პეტროსიანი: ფარ-ხმალის დაყრას არ ვაპირებ!

მოსკოვს რომ მივემგზავრებოდი, „კომუნისტის“ რედაქციის ერთობ რთული დავალება მივიღე — შეგხვედროდი ნვეს თანამქალაქელს მსოფლიოს ექს-ჩემპიონს ტიგრან პეტროსიანს და გავსაუბრებოდი მას ჭადრაკის მოყვარულთათვის ამოკამად ფრიად საინტერესო ზოგიერთ საკითხზე. ეს დავალება რთულად იმიტომ მიმანნდა, რომ გოსსპორტის იმ დღეებში ალიოხინის მემორიალში მონაწილეობდა და მისი სასაუბროდ „ხელში ჩაგდება“ არც თუ იოლი იყო.

მსოფლიოს ექს-ჩემპიონი მოსკოვში არ აღმოჩნდა, შეჯიბრების დღეებში იგი თურმე მეტწილად თავის აგარაკზე ქალაქგარეთ ცხოვრობდა. ტელეფონით დავუკავშირდი და შევთანხმდითო, რომ ერთმანეთს რკინიგზელთა კულტურის ცენტრალურ სახლში შევხვდებოდით ალიოხინის მემორიალის მორიგი ტურის დღეს. ასეც მოხდა. როცა მისი მოწინააღმდეგე ერთ-ერთ მორიგ სვლაზე ფიქრობდა, ჩვენ ერთმანეთს შეჯიბრების მონაწილეთა ოთახში შევხვდით.

— გავიდე, — ამ დღეებში თქვენი სახელოვანი გაზეთის ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე აღინიშნება, — მითხრა ტ. პეტროსიანმა.

— მეც ვუერთდები მის კეთილმოსურნეთა რიგებს და ჩემი მოკრძალებული სალამი მინდა გადავცე გაზეთ „კომუნისტს“.

მე სიამოვნებით გავუწოდე ბლოკნოტი, რომელშიც მან შემდეგი სიტყვები ჩაწერა: „სულითა და გულით მივესალმები და ვუოცავ სახელოვან იუბილეს საბჭოთა საქართველოს უძველესი გაზეთის „კომუნისტის“ მკითხველებს, კორესპონდენტებსა და თანამშრომლებს, იმ გაზეთისას, რომელმაც ფეხი აიდგა ჩემს მშობლიურ ქალაქ თბილისში და მზნედ მიაბიჯებს წინ, ახალი გამარჯვებებისაკენ“. მისალმებას მან ხელი ქართულ ენაზე მოაწერა.

ამ დღეს გოსსპორტის მეტი დრო აღარ ჰქონდა. ორი დღის შემდეგ კი, როცა ალიოხინის მემორიალი დამთავრდა, ჩვენ კვლავ შევხვდით ერთმანეთს, ამჯერად ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში (ბოგოლის ბულვარზე), სადაც მან მიპასუხა ყველა ჩემს კითხვაზე.

— რით შეგიძლიათ ახსნათ თქვენი წარუმატებლობა ფიშერთან მატჩის მეორე ნახევარში?

— ძნელია, გარკვეულად რაიმეს თქმა მიზეზებზე, რომლებმაც გამოიწვია დეპრესია ჩემ მიერ მატჩის მეექვსე პარტიის წაგების შემდეგ. ყოველ შემთხვევაში, ახლა მწვავედ განვიცდი, რომ დავთანხმდი ფიშერთან თამაშს ბუენოს-აირესში.

— რას იტყვით სპასკი-ფიშერის მატჩის პერსპექტივებზე?

— ვფიქრობ, მსოფლიოს ჩემპიონის საჭადრაკო პოტენციალი, ყოველ შემთხვევაში, შეგვიძლია გაეუტოლოთ ფიშერის შესაძლებლობებს. მაგრამ მაშინ, როცა ფიშერი თამაშობს თავის ფიზიკურ და შემოქმედებით შესაძლებლობათა უკიდურესი დაძაბვით, სპასკის დღევანდელი სპორტული ფორმა გვაფიქრებინებს, რომ მას შეუძლია ითამაშოს და კიდევაც უნდა ითამაშოს უფრო ძლიერად. არ შეიძლება არ გავითვალისწინოთ, რომ ფიშერი დიდი ალმაცერობის გზაზეა, რაც ყოველთვის თან ახლავს მოჭადრაკეს, როცა ის უმაღლესი საფეხურის მიღწევისათვის იბრძვის. სპასკის მხრივ ბ ალ ზ ე პასუხსაგები მოვალეობა — შეუნარჩუნოს ჩვენს ქვეყანას საჭადრაკო გვირგვინი, რომელსაც დასავლეთელი მოჭადრაკე იჩემებს. პროტენდენტთა შეჯიბრების წინ მსოფლიოს ჩემპიონმა გამოთქვა აზრი, რომ სწორედ ფიშერთან შეხვედრა იქნება მისთვის კარგი გამაღიზიანებელი, როგორც სპორტული, ისე შემოქმედებითი თვალსაზრისით.

— ალიოხინის მემორიალის პირველ ნახევარში მთელი რიგი წარმატებების შემდეგ თქვენ რატომღაც დამშვიდდით და ყაიმებს სჯერდებოდით. ეს იმას ხომ არ ნიშნავს, რომ კორჩნოისა და სპასკის დამარცხებით თქვენ შესრულებულად ჩათვალეთ ამ ტურნირზე დასახული ამოცანა?

—ნუ დაგავიწყდებათ, რომ 1971 წლის ზაფხულში მე გავიარე მსოფლიო ჩემპიონატის მთელი მომქანცველი ციკლი. ან რაოდენ დიდი ნერვული დაძაბულობა მოითხოვა ფიშერთან მატჩის უიღბლო მსვლელობამ! ამიტომ არ უნდა გაგიკვირდეთ, რომ ტურნირის მეორე ნახევარში მთელი ძალითა ველარ ვითამაშე. ის კი გაუგებარია, რატომ ისწრაფოდნენ ხშირად ყაიმებისაკენ ტურნირის სხვა მონაწილენიც.

— თუ შეიძლება, გვიამბეთ თქვენს მომავალ საჭადრაკო და სამეცნიერო გეგმებზე.

— მე ჯერჯერობით არ ვამბობ საჭადრაკო ფარ-ხმალის დაყრას. მაქვს გეგმები სამეცნიერო სარბიელზეც, მაგრამ, ვფიქრობ, მათ შესახებ შეიძლება ლაპარაკი მაშინ, როცა რაიმე კონკრეტულს გავაკეთებ ამ მხრივ.

— თქვენ უდავოდ გაქვთ ლიტერატურული ნიჭი. რატომ არ წერთ საჭადრაკო წიგნებს?

— 1972 წელს უშუალოდ შეეუდგები მუშაობას ჩემს წიგნზე ამის შესახებ, თუ როგორ გავხდი მოჭადრაკე.

— სასურველია ვიცოდეთ თქვენი აზრი კუშნირ-ალეხინდრიას დამთავრებულ მატჩზე. როგორ აფასებთ ალ კუშნირის შანსებს მის მომავალ მატჩში მსოფლიოს ჩემპიონ ნონა გაფრინდაშვილთან?

— ნანას რაღაც არ გამოუდიოდა თამაში ჯერ კიდევ ლუხარეგვიჩთან მატჩში. რაც შეეხება ფინალურ მატჩს, დარწმუნებული ვარ, რომ სავსებით არასწორი იყო პოზიციური სტილის ისეთ გამოცდილ მოჭადრაკესთან, როგორიც ალ კუშნირია, თეორიული თამაში ნაკლებად შემოწმებული სტრატეგიული სქემებით, რომლებშიც ნანა, სამოლო ანგარიშით, მეტოქეზე ცუდად ერკვეოდა.

მე მუდამ ნონა გაფრინდაშვილს გულშემატკივარი ვიქავი, მჯერდა მისი. მჯერა მისი კუშნირთან შესამეჯერ შეხვედრის წინაც.

— რას უსურვებდით თქვენს მრავალრიცხოვან თბილისელ გულშემატკივრებს?

— მხურვალე სალამი ყველას, ვინც ჩემი გულშემატკივარია და ვისაც კვლავ თავისიანად შევჩნევარ.

* * *

საუბარი გაგვიგრძელდა. ტ. პეტროსიანმა სიამოვნებით გაიხსენა თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის საჭადრაკო წრე, სადაც იგი პირველად ეზიარა ამ უძველეს და ბრძნულ თამაშს, თავისი პირველი მასწავლებელი აწ განსვენებული ოსტატი არჩილ ებრალიძე, ბევრი სხვა ქართველი მოჭადრაკე და სპორტული მოღვაწე, რომლებმაც ამაგი დასდეს მის დაოსტატებას.

— კარგა ხანია არ ვყოფილვარ ჩემს მშობლიურ ქალაქში, — მითხრა გულისტკივილით. — ძალიან კი მენატრება. 1972 წელს აუცილებლად ჩამოვალ.

ლ. ასტვაცატუროვი.
ქ. მოსკოვი

ქართველთა ქონასტერი ბულგარეთში

Грузинский монастырь в Болгарии

სიმართლის ნერგი იხარებს...

ა. შანიძის „ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონის“ გამოცემის გამო.

ქართველი ხალხის მდიდარი და მრავალსაუკუნოვანი სულიერი კულტურის ბევრი ფაქტი ჯერ კიდევ ელის თავის მომავალ მკვლევარს. ჩვენი ერის უტყვი მოწმენი — როგორც საქართველოს ტერიტორიაზე, ისე საზღვარგარეთ ამენებული ეკლესიები და მონასტრები უმდიდრეს მასალას იღებენ ქართული კულტურის თვითმყოფობის შესახებ: ძველი ქართული მწერლობის კერები — თბილისსა თუ იყალთოში, გრემსა თუ ოპიზაში, იშხანსა თუ ხახულში, ზარზმასა თუ ვარძიაში... უძველესს განის წარმოადგენენ ქართული ფილოსოფიურ-თეოლოგიური აზროვნების შესასწავლად, იმდროინდელი სასულიეროსაეკლესიო მწერლობის გასაცნობად. ქართველები მონასტრებს, როგორც სწავლა-განათლებისა და მწიგნობრობის ცენტრებს საზღვარგარეთაც აგებდნენ: მაგალითად, პეტრიწონის მონასტერი (ბულგარეთში), ივერიის მონასტერი ათონის მთაზე (საბერძნეთში), სვიმონ საკვირველმოქმედის სპეანე შავ მთაზე (ანტიოქიაში), ჯვრის მონასტერი (პალესტინაში). ქართველი მკითხველი ყოველთვის უდიდეს ინტერესს იჩენდა ისეთი შრომებისადმი, რომლებშიც გაშუქებულია ჩვენი წარსული სულიერი კულტურის საკითხები. ამიტომ არის, რომ ასე გულთბილად მიიღეს ცნობილი ენათმეცნიერის აკადემიკოს აკაკი შანიძის ახლახან გამოქვეყნებული ფუნდამენტური ნაშრომი „ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში და მისი ტიპიკონი (ტიპიკონის ქართული რედაქცია“), რომელიც „ძველი ქართული ენის ძეგლების“ სერიით ახლახან დაბეჭდა გამომცემლობა „მეცნიერებამ“. ეს არის 386-გვერდიანი მონუმენტური წიგნი, რომელსაც რამდენიმე ათეული წელი მოახმარა ჩვენი დროის ამ უდიდესმა მკვლევარმა. მოკლე შესავლის შემდეგ, რომელშიც მოთხრობილია სამეცნიერო ექსპედიციის შესახებ ბულგარეთში, გაშუქებულია ქართულ მონასტრებში არსებული ტიპიკონები (ე. ი. წესდებები). ავტორი სპეციალურად მსჯელობს ბულგარეთში ქართველთა მონასტრისა და მისი ტიპიკონის შესახებ, არკვევს ტერმინთა (ტანუტერი თუ ოსტიგანი) ზუსტ ლექსიკურ მნიშვნელობას, იძლევა პეტრიწონის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონის მეცნიერულად დადგენილ ტექსტს და ანალიზს უკეთებს ამ ტიპიკონის ქართული რედაქციის ენას (ორთოგრაფიულ-გრამატიკული მიმოხილვა. ლექსიკონი). აქვე მოცემულია ამ შრომის რუსული თარგმანი (გვ. 243-368).

როგორც ცნობილია, პეტრიწონის სავანე ბულგარეთში აშენებულია სოფელ ბაჩკოვოში. ეს მონასტერი დადი თანამდებობა, მსახურობდა: ყარსში, იბერიაში, სირიაში, სომხეთში. პეტრიწონის მონასტერში გრიგოლმა 50 განათლებული ქართველი ბერი დაამკვიდრა; სავანესთან დააარსა სემინარია, მონასტერს შესწირა საკუთარი და-ძმის უძრავ-მოძრავი ქონება, გადასცა საშეფო სიგელი, აკრძალა ბერძენთა მიღება სავანეში და ა. შ.

მე-12 საუკუნის განმაჩენილი მწერალი ქალი, ალექსი კომნინოსის ასული ანა კომნინი თავის ნაშრომში „ალექსიადა“ საყურადღებო ცნობებს გვაწვდის გრიგოლ ბაკურიანის-ძის შესახებ, მაგრამ მას შეედომით სომხად მიჩნევს; 1904 წელს, როცა ფრანგმა მკვლევარმა ლ. პეტიტმა დაბეჭდა და გამოაქვეყნა ტიპიკონის ბერძნული ტექსტი, პირდაპირ მიუთითა, რომ რასაც ანა კომნინი ამბობს გრიგოლის შესახებ. ყველაფერი მართალია, გარდა იმისა, თითქოს იგი სომეხი იყოს წარმოშობითო. ანა კომნინის მოსაზრება გრიგოლის არაქართველობის შესახებ სხვაგვარი ვარიანტით გიამლორა ნ. მარმა 1905 წელს. როგორც ა. შანიძე მიუთითებს, ნ. მარმა თავის ერთ-ერთ ნაშრომში ის აზრი გაატარა დაეინებით, რომ გრიგოლ ბაკურიანი სომეხი იყო, მაგრამ მართლაც-ლიდებელი ქალჯედონისტი (ქალკედონიანი). ა. შანიძე აქვე შენიშნავს, რომ ნ. მარმა იმას კი არ მიაქცია ყურადღება, რომ სომეხი ისტორიკოსი მათეოს ურჰაელი (ანუ მათეოს ედესელი), გრიგოლ ბაკურიანის-ძის ემცროსი თანამედროვე, გრიგოლის შესახებ ამბობს, რომ იგია „ვრაციი აზგავ“, ე. ი. ტომით ქართველი. ნ. მარი უსაყვედურებდა ლუი პეტიტსაც, რატომ აცსადებს გრიგოლ ბაკურიანის-ძეს ქართველადო. რამდენიმე ხნის შემდეგ აღმოჩნდა ტიპიკონის ქართული ტექსტი, რამაც ყველაფერს უფუძნებია საბერძნეთის დასავლეთის დიდ დომესტიკოსს (მთავარსარდალს, ამირსპასალარს) სევასტოს გრიგოლს, ტაოელ ერისთავთ ერისთავის ბაკურიანის შვილს, რომელიც მე-11 საუკუნის ცნობილი სახელმწიფო მოღვაწე იყო და რომელიც, ა. შანიძის აზრით, ბაგრატიონთა შთამომავალი გახლდათ. ამ დროისათვის ტაოს დამოუკიდებლობა დაკარგული ჰქონდა და საბერძნეთის მბრძანებლობაში იმყოფებოდა.

ბიზანტიის კეისარმა გრიგოლს აჩუქა სოფელი პეტრიწონი, სადაც 1083 წელს გრიგოლ ბაკურიანის-ძემ და მისმა ძმამ აბაზმა აშენეს პეტრიწონის სავანე, რომელსაც მაშინვე დაუწერა მისმა დამაარსებელმა ტიპიკონი (წესდება) ორ ენაზე — ქართულად და ბერძნულად და რომელსაც იმავე წელს ხელი მოაწერა გრიგოლმა.

გრიგოლი დიდად განათლებული პირი იყო: უყვარდა ფილოსოფია, ლიტერატურა, ხელოვნება, ეჭირა დიდი ბიბლიოთეკა (ბერძენ-ბარის მოსაზრება უკვალოდ როდი დაიკარგა. მას, სამწუხაროდ, ჩვენს დროშიც გაუჩნდნენ მიმდევრები; მაგალითად ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატმა პაროარ მურადიანმა ამ საკითხს უძღვნა სპეციალური წერილი, რომელიც 1968 წელს ერევანში სომხურ ენაზე დაიბეჭდა. ავტორი იმეორებს ნ. მარის მცდარ დებულებას და მიუთითებს, რომ გრიგოლ ბაკურიანი სომეხი ქალკედონისტი იყო ქართული აღსარებისა.

ა. მურადიანის დებულებას ა. შანიძე დეტალურად განიხილავს და ზუსტი მეცნიერული არგუმენტაციით სამართლიანად უარყოფს მას.

ა. შანიძე ტიპიკონის ქართული და ბერძნული ტექსტების შედარებითი ანალიზის საფუძველზე „განსაკუთრებით გამოჰყოფს მონასტრის თანამდებობის პირის ერთ სახელს, რომელსაც ქართულ ტექსტში ჰქვია „ტუტენი“, ბერძნულში კი — „ტანუტერი“. ზუსტი ლინგვისტიკური ანალიზით ა. შანიძე ადგენს ამ სიტყვათა სემანტიკას და ნათელყოფს იმას, თუ რა პირობებში მოსდა ტიპიკონის ქართულ ტექსტში ოსტიგანი (ოსტიმანი) ერქვა სურსათ-სანოვაგის საქმის გამგეს, ბერძნული ტექსტის თანედროინდ ამ თანამდებობის პირს ეწოდება ტანუტერი). მაშასადამე, გადმოუცემიათ ტიპიკონის ბერძნული ტექსტი, რომელშიც ჩაუმატებიათ სომხური სიტყვა „ტანუტერი“ (ეს სიტყვა მე-11 საუკუნეში საქართველოში იხმარებოდა. მაგრამ არა იმ მნიშვნელობით, როგორც ტიპიკონში საჭირო). ა. შანიძემ დოკუმენტბრივ დაამტკიცა, რომ გრიგოლ ბაკურიანის-ძე ქართველია წარმოშობით და ამას მის მიერ შედგენილი ტიპიკონის დასაწყისშიც გარკვევით მიუთითებს: „...წარმოშობით ვარ აღმოსავლეთის მხარეებიდან, იბერთა უბრწყინვალესი გვარიდან“ (იხ. სარეცენზიო წიგნი, გვ. 33), ყოველივე ამას თუ დავუმატებთ პროფ. ა. ურუშაძის მიერ სოფიის ნაციონალური ბიბლიოთეკაში მიკვლეულ ორ იშვიათ ბერძნულ წიგნს, სადაც დაბეჭდითებით არის ნათქვამი გრიგოლ ბაკურიანის-ძის ქართველობის შესახებ, ჩვენთვის სურათი ცხადი იქნება — პეტრიწონის სავანის დამფუძნებელი ქართველია და არა სხვა ერის წარმომადგენელი.

მაგრამ სარეცენზიო წიგნის მნიშვნელობა აშით როდი ამოწურება. მასში დაბეჭდილია ტიპიკონის ქართული რედაქციის ტექსტი, გამოცემული უსაფუძ, იშვიათი გულმოდგინეობით, პასუხისმგებლობითა და მეცნიერული კეთილსინდისიერებით. ამ ტიპიკონის სახით ქართული ენის უძველესს ძეგლთა ოქროს ფონდს შეემატა კიდევ ერთი შესანიშნავი ნაშრომი — ძველი ქართული ენის ძეგლფასი დოკუმენტი.

წიგნში ანალიზი აქვს გაკეთებული ტიპიკონის ქართული რედაქციის ორთოგრაფიულ-გრამატიკულ და სტილისტიკურ მხარეს და ნაჩვენებია მისი მნიშვნელობა ქართული ენის ისტორიისათვის.

სარეცენზიო წიგნს ახლავს ტიპიკონის ქართული რედაქციის ვრცელი ლექსიკონი (გვ. 147-239), რომელშიც განმარტებულია თანამედროვე მკითხველისათვის ბევრი უცნობი სიტყვა, ზოგის ეტიმოლოგიაც არის მოცემული. სიტყვათა განმარტება უზადოა, პირდაპირ ვიტყვით, შანიძისეული. არაფერს ვამბობთ ნაშრომის რუსული გამყოფილების შესახებ. მის უდიდეს მნიშვნელობას რაღა თქმა უნდა; ამაზე ნათლად ღაღადებს შარმან რუსულად გამოცემული ა. შანიძის ნაშრომზე („დასავლეთის დიდი დომესტიკოსი გრიგოლ ბაკურიანის-ძე და მისი დაარსებული ქართული მონასტერი ბულგარეთში“) ის გამოხმაურებები და რეცენზიები, რომლებიც მის შესახებ დაიბეჭდა.

ამგვარად, ა. შანიძის ახალმა ნაშრომმა, რომელშიც დამარწმუნებელი ფაქტებია წარმოდგენილი, ეჭვშეუტანლად დაადგინა პეტრიწონის მონასტრის დამფუძნებლის ვინაობა, მისი ქართველობა, ამხილა ყალბისმქმნელები, პირველწყაროების დეტალური ანალიზის შედეგად გვიჩვენა ტიპიკონის ქართული რედაქციის უდიდესი მნიშვნელობა; მაგრამ ეს საკითხის ერთი მხარეა. მეორე და არანაკლებ მნიშვნელოვანი მომენტია ის, რომ ნაშრომს წითელ ზოლად გასდევს ხალხთა მეგობრობის, განსაკუთრებით კი ქართველი, სომეხი და ბულგარელი ხალხების მეგობრობის იდეა.

ბულგარელებს უნდა ვუმადლოდეთ, რომ მათ დღემდე შეეგროვებინეს პეტრიწონის ანუ ბაჩკოვოს სავანე, აგრეთვე „ქართველთა ღვთისმშობლის ხატი“ და მონასტრის ტიპიკონი. მარტო ის ფაქტი რად ღირს, რომ დიდი სამამულო ომის პერიოდში ბულგარეთში ფაშისტების ბატონობისას რეაოლუციურ ჰიმნად ბულგარელ კომუნისტებს აკაკი წერეთლის „სულიკო“ ჰქონიათ.

ა. შანიძის ნაშრომი „ქართველთა მონასტერი ბულგარეთში“ მსოფლიო ფილოლოგიური მეცნიერების შენაძენია. ჩვენი სურვილია, რომ ეს წიგნი ითარგმნოს ბულგარულ და სომხურ ენებზე.

მართალი უთქვამს ბრძენ ქართველ ხალხს: „სიმართლის ნერგი იხარებს, დარგო თუნდ სიპსა ქვაზედა“.

რ. შამელაშვილი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი.

ДЕБЮТИНУРДНЕНЕ САБЧОТОТА ГРОСМАЙСТЕРЕБИ

ПАЛТИНГЗЗЗ ფინეთში უახლოვდება საახალწლო საერთაშორისო ტურნირი ჭადრაკში ვაუთათვის. გათამაშდა ცხრა ტური. მეცხრე ტურში ლენინგრადელმა ახალგაზრდა გროსმაისტერმა ა. კარპოვმა ყაიმით დაამთავრა შეხვედრა ცხობილ იუგოსლავ მოჭადრაკესთან ს. გლიგორიჩთან და 7,5 ქულით კვლავ ლიდერობა. გროსმაისტერ ვ. კორჩნოის (ლენინგრადი), დაუმთავრებელი დაჩრა პარტია ინგლისელ რ. კინთან. წინა გადადებულ პარტიაში ბრაზილიელ გროსმაისტერ ე. მეკინგთან ვ. კორჩნოი ყაიმს დასჯერდა და ახლა 5,5 ქულა და 1-გადადებული პარტია აქვს. ამდენივე ქულა აქვთ ვ. უნციკერსს (გფრ) და უ. ანდერსონს (შვეიცარია).

რამდენიმე სტრიქონით

● ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ აიღეს სტარტი საბჭოთა ფრენბურთელმა ქალებმა გაზეთ „სოვეტსკი სპორტის“ პრიზის გათამაშების ნახევარფინალურ ტურნირებში. ეს პრიზი დაწესებულია ევროპის ჩემპიონთა თასისათვის ბრძოლაში გამარჯვებული გუნდებისათვის. ჰოლანდიის ქალაქ ხერონენში მოსკოვის ლოკომოტიველებმა დაამარცხეს პრაღის „ტატრანი“ 3:2, ხოლო მოსკოვის დინამოელებმა ლოძში მოუგეს რუმინეთის „პენიცილინს“ 3:0.

● ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲣᲠᲓᲜᲔᲜ მაღალმთიან საცგურაოზე გაიმართა ჩეხოსლოვენთ მოცეკურავეთა დიდი საერთაშორისო ტურნირი. აქ წარმატებით გამოვიდა ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენელი. ა. ხენინგი, რომელმაც 500 მეტრზე რბოლაში აჩვენა დრო 42,5 წამი და ქალთა შორის ახალი მსოფლიო რეკორდი დაამყარა.

ᲖᲐᲗᲣᲛᲘᲡ პიონერთა და მოსწავლეთა პარკის ტბაზე ნაწყენარემ დაისადგურა. აღარ ისმის პატარა მეზღვაურების შეძახილები, ნავით სეირნობის მოყვარულთა ყიჟინა. ხანდახან გამვლელები თუ მიაჩერდენ ყურადღებას რეიდზე მდგარ ხომალდ „პიონერს“ და ნავებს.

ფოტო პ. ჩანტლაძისა.

ა. მეტრეველი — ფინალი

ᲡᲘᲓᲔᲜᲘ. სსრ კავშირის ჩემპიონი თბილისელი ა. მეტრეველი კვლავ წარმატებით გამოდის „მწვანე კონტინენტის“ კორტებზე. იგი გავიდა ახალი სამხრეთ უელსის შტატის ლია ჩემპიონატის ნახევარფინალში. მეოთხედფინალში მეტრეველმა მოუგო ავსტრალიელ რ. კელსს — 2:6, 6:3, 6:3, 6:2. რვა უძლიერეს ჩოგბურთელს რიცხვში მოხვდა სსრ კავშირის ჩემპიონი მოსკოველი, ო. მოროზოვა, რომელიც გამოეთიშა ახპარეზობას ამ ეტაპზე, როცა მეოთხედფინალური შეხვედრა წაგო ავსტრალიელ ბ. მოუკრაფტთან — 2:6, 3:6.

მოგვიანებით ა. მეტრეველმა უფლება მოიპოვა გამოსულიყო აგრეთვე ვაუთა ერთეულების ფინალში. მან პრინციპული შეხვედრა მოუგო ყოფილ პროფესიონალ ჩოგბურთელს 36 წლის მელ ანდერსონს (ავსტრალია), რომელმაც თბილისელს გზა გადაუღობა ფინალში ავსტრალიის ღია ჩემპიონატზე მელბურნში ამ ოთხბრძოლის ანგარიშია 6:3, 7:5, 1:6, 6:3. მეტრეველის მეტოქე ფინალში იქნება ფრანგი ბ. დომინგესი.

დაყრას არ ვაპირებ!

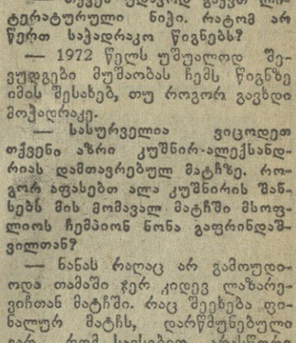

სპორტი

ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘᲘ

ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘᲡ ᲜᲝᲛᲠᲔᲑᲘ

КОМУНИСТИ ИНДЕКС 66443 უე 04415

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ, ᲐᲠᲥᲔᲝᲚᲝᲒᲘᲘᲡ, ᲔᲗᲜᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲤᲝᲚᲚᲚᲝᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲐ ᲒᲐᲘᲮᲡᲜᲔᲑᲐ Ა. Წ. 13 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲡ 12 ᲡᲐᲐᲗᲘᲓᲐᲜ ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲗᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲡ�წᲐᲕᲚᲔᲗᲐ ᲡᲐᲐᲗᲘᲡ ᲡᲮᲕᲝᲓᲗᲐ ᲓᲐᲠᲑᲐᲖᲨᲘ (ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲞᲠ. № 6.).

ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔ�გᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲐ ᲘᲬᲧᲔᲑᲝᲛᲔᲑᲐ 13 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲡ ᲓᲘᲚᲘᲡ 9 ᲡᲐᲐᲗᲘᲓᲐᲜ ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲗᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲡ�წᲐ